

3ο βήμα: λέξεις & φράσεις-κλειδιά

Γοτθικός ρυθμός

Ο καλλιτεχνικός ρυθμός που διαμορφώθηκε στη μεσαιωνική Γαλλία τον 11^ο αι. και επικράτησε στις βόρειες περιοχές της Ευρώπης μέχρι περίπου τις αρχές του 16^{ου} αι. Θεωρείται τέχνη των πόλεων, ενώ την ίδια στιγμή εξύμνησε με τους καθεδρικούς ναούς του τη Θριαμβεύουσα Εκκλησία. Τεχνοτροπικά απέχει από τον ορθολογισμό της Αναγέννησης, ωστόσο θεωρείται ότι αποτελεί την απαρχή του νατουραλισμού.

Θριαμβεύουσα Εκκλησία

Χαρακτηρισμός που αποδίδεται στον θεσμό της Εκκλησίας της γοτθικής εποχής. Από τον 10^ο αι. κ.εξ. η Εκκλησία έγινε κυρίαρχη κοινωνική δύναμη πλάι στους φεουδάρχες. Για την αρχική περίοδο, την περίοδο δηλαδή που αντιστοιχεί στη ρομανική τέχνη, χρησιμοποιείται ο χαρακτηρισμός 'Στρατευόμενη Εκκλησία', καθώς η Εκκλησία είχε αναλάβει από κοινού με τους φεουδάρχες την «προστασία» του λαού, των πληβείων. Για την επόμενη περίοδο, τον 13^ο αι., χρησιμοποιείται ο χαρακτηρισμός «Θριαμβεύουσα Εκκλησία».

Εικονογράφηση χειρογράφων

Ζωγραφική μικρών διαστάσεων που αφορά την εικονογράφηση σελίδων με κείμενο-στον Μεσαίωνα μιλάμε για εικονογράφηση χειρογράφων. Για το μεγαλύτερο διάστημα του Μεσαίωνα η εικονογράφηση παρέμεινε η βασική δραστηριότητα των ζωγράφων, αφού δε σημειώθηκε αυτόνομη ανάπτυξη της ζωγραφικής.

Ψευδαισθησι

Η οπτική πλάνη που εξαπατά τον θεατή όταν η μίμηση έχει επιτευχθεί σε υψηλό βαθμό. Δεν είναι απαραίτητο να τηρούνται σε ένα έργο όλοι οι κανόνες του νατουραλισμού για να θεωρηθεί το έργο αυτό ως ψευδαισθητικό. Στον Μεσαίωνα, για παράδειγμα, η ψευδαισθησι δημιουργείται μέσα από την εντύπωση που προκαλεί το έργο στον θεατή.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Τυποποίηση

Έτσι χαρακτηρίζεται η απόδοση των μορφών με κοινά χαρακτηριστικά και μοτίβα, χωρίς εξατομίκευση.

Αναγέννηση

Το καλλιτεχνικό κίνημα που εκδηλώθηκε στην Ιταλία στις αρχές του 15^{ου} αι. (για ορισμένους στο τέλος του 14^{ου}) και επικράτησε μέχρι το τέλος του 16^{ου} αι. στην αρχιτεκτονική και τη μουσική. Στις εικαστικές τέχνες το αναγεννησιακό ύφος άρχισε να διαφοροποιείται στις πρώτες δεκαετίες του 16^{ου} αι. Η Αναγέννηση χαρακτηρίστηκε από τη μελέτη της φύσης και της αρχαιότητας και εδραίωσε τον νατουραλισμό στην ευρωπαϊκή τέχνη.

Μελέτη της αρχαιότητας

Η βασική ενασχόληση των Ουμανιστών λογίων & των καλλιτεχνών της Αναγέννησης. Η αναβίωση της αρχαιότητας απέκτησε για τους Ιταλούς σχεδόν συναισθηματική αξία, καθώς θεωρούσαν ότι αναβίωναν την προγονική τέχνη. Η αρχαιότητα έγινε, τελικά η κυρίαρχη αισθητική στη βόρεια Ιταλία μέχρι το τέλος του 16^{ου} αι.

Μαθηματική προοπτική

Μαθηματικό σύστημα αναπαράστασης του τρισδιάστατου χώρου σε μια επίπεδη επιφάνεια. Υπάρχουν διάφορα άλλα είδη προοπτικής που στοχεύουν στη δημιουργία αυτής της ψευδαίσθησης ότι πίσω από την επιφάνεια του έργου υπάρχει βάθος. Η μαθηματική προοπτική αξιοποιεί τους κανόνες της γεωμετρίας για να επιτύχει το επιθυμητό αποτέλεσμα. Ονομάζεται και κεντρική ή επιστημονική προοπτική.

Κλίμακα

Το μέγεθος, οι διαστάσεις που δίνει ο καλλιτέχνης στις μορφές και τα αντικείμενα που απεικονίζει.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Συγκέντρωση/ κλειστή φόρμα

Συγκέντρωση είναι η σύνθεση μιας παράστασης με τρόπο ώστε να συγκεντρώνονται όλα τα στοιχεία του γύρω από ένα κεντρικό, να μην υπάρχει διασπορά των στοιχείων. Αντίστοιχα, κλειστή φόρμα είναι η σύνθεση που συγκεντρώνει όλα τα στοιχεία ενός έργου σε ένα κοινό σύστημα αξόνων. Και τα δυο χαρακτηρίζουν την τέχνη της Αναγέννησης.

Εκκλησιαστική μουσική

Η μουσική που εξυπηρετεί τις ανάγκες της Εκκλησίας και ακούγεται μέσα σε ναούς.

Κοσμική μουσική

Κάθε είδους μουσική που δεν εξυπηρετεί την Εκκλησία. Μπορεί να είναι ερωτική, πολιτική, σατιρική κλπ. Στην Ευρώπη άρχισε να αναπτύσσεται κατά τον 14^ο αι. και πολύ περισσότερο από τον 15^ο.

Πολυφωνία

Ο συνδυασμός δυο ή περισσότερων μελωδικών φωνών στη μουσική σύνθεση. Καθιερώθηκε στην ευρωπαϊκή δυτική μουσική κατά τον 12^ο αι. και άνοιξε τον δρόμο για την ουσιαστική ανάπτυξη της τέχνης της μουσικής.

Παλαιά Τέχνη/ Αρς Αντίκβα

Η μουσική που είχε η μουσική κατά τη γοτθική περίοδο και, συγκεκριμένα, κατά την περίοδο 1175-1310. Χαρακτηρίζει τις πρώτες πολυφωνικές προσπάθειες.

Νέα Τέχνη/Αρς Νουόβα

Η μορφή που έλαβε η μουσική την περίοδο 1320-1380- ιδίως στο Παρίσι.

Μοτέτο

Είδος τραγουδιού, αρχικά θρησκευτικού και αργότερα και κοσμικού, πολυφωνικό με ανεξάρτητες μελωδίες και διαφορετικά κείμενα.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!